

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО

КАФЕДРА ТАКТИКИ
ГРУПОВЕ ЗАНЯТТЯ

Тема 5.: *Прийоми та способи дій солдата в бою.*

Заняття 2.: *Дії солдата в обороні та наступі.*

ЛЬВІВ – 2015р.

МЕТА ЗАНЯТТЯ

- 1.Ознайомити тих, хто навчається з розподілом відділення на бойові групи та завданнями бойових груп під час ведення оборонного бою.*
- 2.Вивчити порядок дій солдата у складі бойових груп в обороні.*
- 3.Виховувати у тих, хто навчається самостійність, творчу ініціативу та тактичне мислення.*

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ

- 1. Порядок вибору, обладнання та заняття окопу для стрільби.***
- 2. Способи організації спостереження за полем бою.***

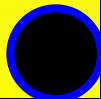
ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- 1.Бойовий статут Сухопутних військ, частина III (взвод, відділення, екіпаж танка). – К.: Видавництво «Варта», 2010 р
2. Федоренко В.В. Тактика танкових підрозділів (танковий взвод): навчальний посібник / В.В. Федоренко, Є.В. Вірко. - Л.: АСВ, 2014.
3. Рекомендації механізованим підрозділам щодо дій на полі бою в сучасних умовах: методичний посібник. К.:ГУ БП, 2002.”.
4. Досвід застосування збройних сил провідних країн світу(для врахування під час набуття спроможностей військами (силами) для виконання завдань за призначенням. ГКЦ ГШ. 2014р.
5. Методичні рекомендації щодо застосування військ (сил)(для врахування під час набуття спроможностей військами (силами) для виконання завдань за призначенням). ГКЦ ГШ. 2014р.
- 6.Рекомендації механізованим підрозділам щодо дій на полі бою в сучасних умовах (методичний посібник). ГКЦ ГШ. 2002р.

ПИТАННЯ ПИСЬМОВОГО КОНТРОЛЮ

ПЕРШЕ НАВЧАЛЬНЕ ПИТАННЯ

**Вибір місця для окопу та його обладнання.
Порядок спостереження за противником,
доповідь про результати спостереження.**

Отримавши від командира відділення бойове завдання, солдат усвідомлює:

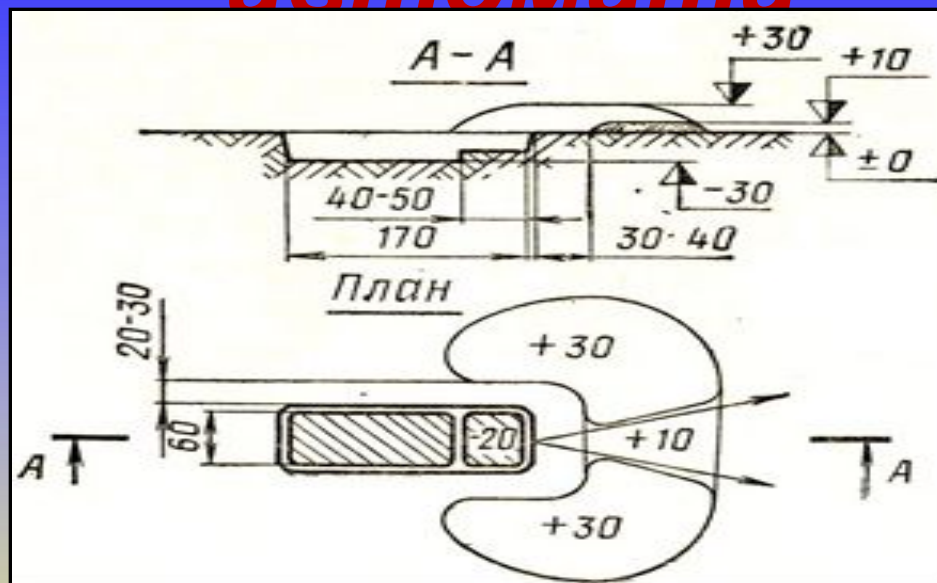
- орієнтири;**
- склад і положення супротивника, вірогідний час і напрям його наступу;**
- завдання взводу, відділення та своє завдання – вогневу позицію (місце для стрільби), послідовність її улаштування і зміни в ході бою, порядок спостереження і ведення вогню по наземних і повітряних цілях;**
- місця в ділянках зосередженого вогню взводу, по яких вести вогонь відділенню;**
- сигнали сповіщення, управління і взаємодії і порядок дій по ним;**
- час готовності до оборони.**

ВОГНЕВА ПОЗИЦІЯ (МІСЦЕ ДЛЯ СТРІЛЬБИ)

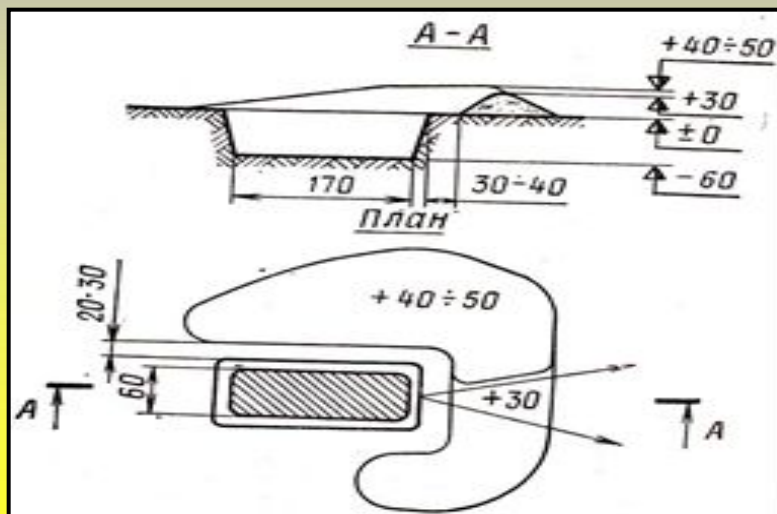
- *повинна мати хороший огляд і обстріл в потрібному напрямі,*
- *бути зручною для стрільби.*
- *при її виборі широко використовуються воронки, канави, насипи, а також різні місцеві предмети (дерева, камені, кущі).*
- *якщо перед вибраною вогневою позицією є висока трава, кущі, купина, що заважає спостереженню і стрільбі, їх слід прибрати або вибрати іншу вогневу позицію*

Для скритного висунення на вогневу позицію залежно від положення супротивника і характеру місцевості використовуються різні способи пересування.

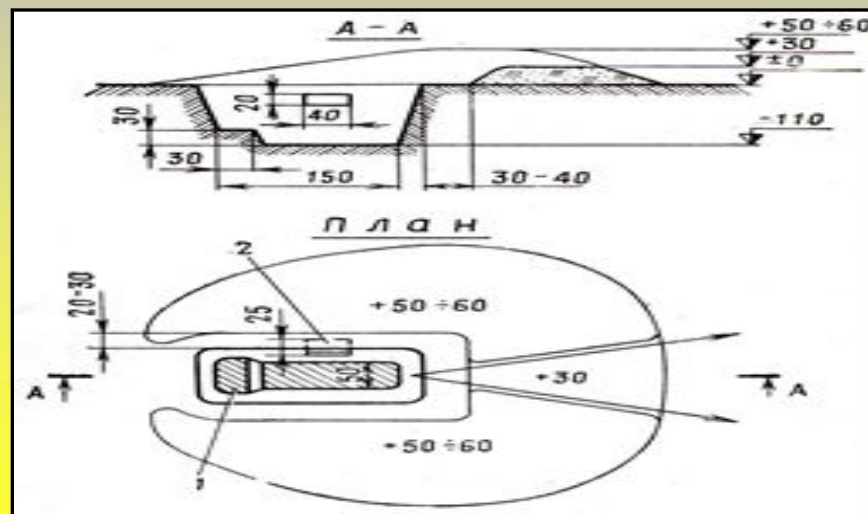
Окоп для стрільби з автомата

лежачи

з коліна

СТОЯЧИ

Барикада

Найпростіший варіант бойової позиції, який захищає тільки з фронту. Найчастіше її роблять з мішків з піском, але є місце для винахідливості. В хід можуть йти каміння, колоди (від 20 см. завтовшки), які слід потім укріпити землею і дерном.

Мінімальна товщина барикади біля вершини – 50 см. і 60 см. біля основи (простіше кажучи – два мішки). Потрібно також замаскувати барикаду, так щоб її не було видно. Цього можна досягти, помістивши 15 – 20 см. дерну на фронтальну і флангові частини барикади. Якщо дерну немає – використайте потрібну кількість листя, гілок, піску або снігу. Очевидно, що збирати матеріал для маскування треба позаду позиції.

Вид в розрізі

Імпровізована позиція

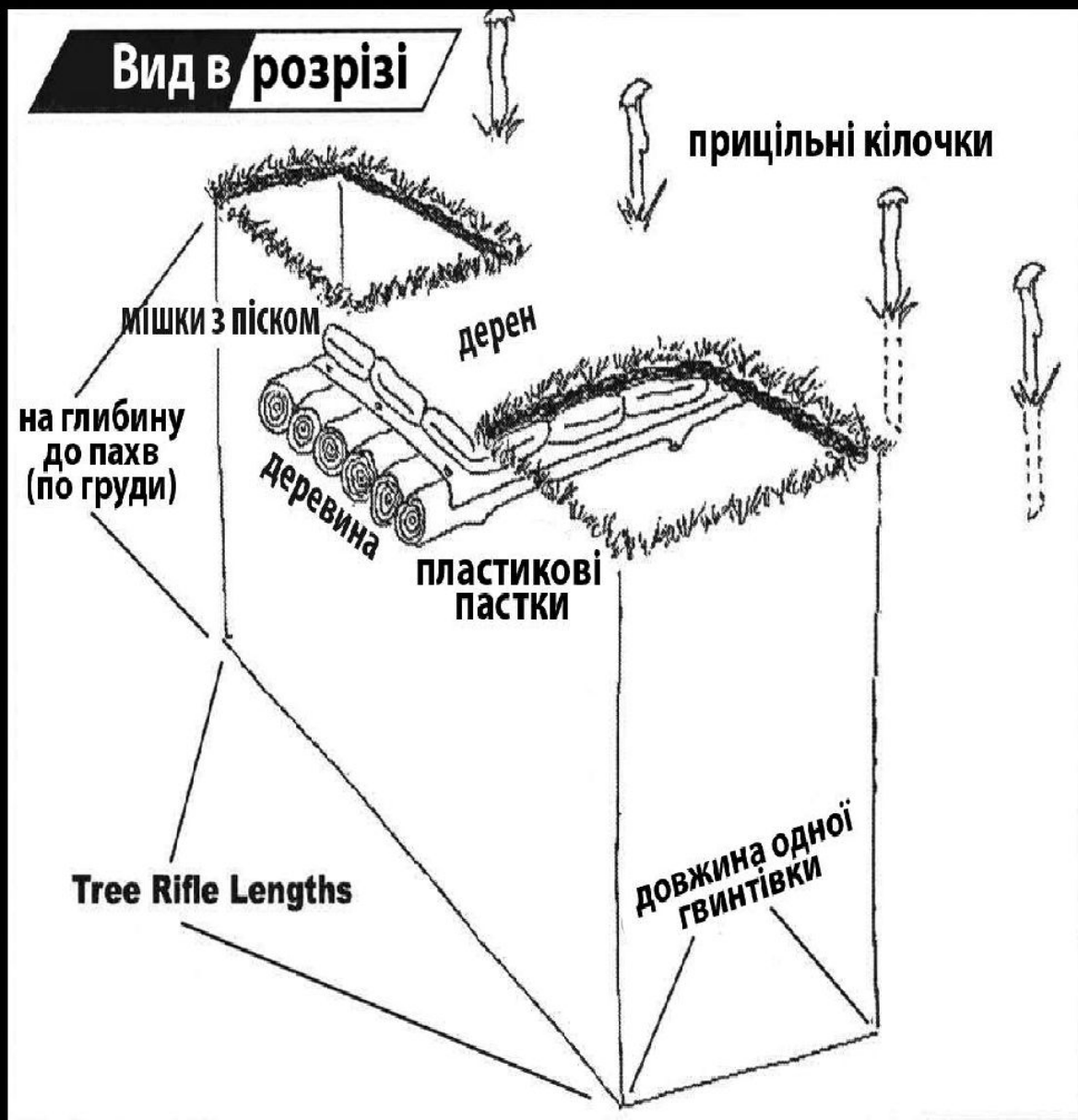

Цей тип позиції призначено для тимчасового використання. Ця позиція створюється з метою прикрити бійця від спостереження з відстані 35 метрів.

Створіть позицію для двох бійців за перешкодою (наприклад деревом). Розміри позиції – приблизно 70 см вшир і 30 см. вглиб, довжину слід визначати залежно від зросту бійця. Позиція повинна мати форму літери “V” при погляді згори, так щоб ноги бійців були разом. Це дозволить їм подавати сигнали поштовхом ноги.

Вдосконалена позиція.

Вид в розрізі

- Знайдіть місце, яке знаходиться на одному рівні з фронтом очікуваної атаки.
- Розміри позиції – довжина приблизно 90 см., 270 см. в ширину, і до рівня пахов для кожного бійця. Це значить, що один край позиції може бути глибшим за інший, залежно від зросту бійців.
- Землю, викопану в місці розташування позиції слід виносити на листі пластика за позицію, щоб свіжевикопана земля не видавала розташування бійців. Перед центром позиції і позаду нього викопайте платформу довжиною 90 см. і 50 см глибиною. Ця платформа буде основою для перекриття.
- Побудуйте перекриття, використовуючи щонайменше 50 см. свіжеспіяних колод, брезенту і мішків з піском. Використайте не менше 15 см. дерну чи іншого матеріалу щоб замаскувати перекриття.
- Позиція повинна виглядати з повітря як дві квадратні ями.

СКЛАД ТА ЗАВДАННЯ БОЙОВИХ ГРУП В ОБОРОНІ (варіант)

ПЕРША БОЙОВА ГРУПА **СКЛАД:**

Старший стрілець -
старш.;
Кулеметник;
Стрілець.

ЗАВДАННЯ ГРУПИ

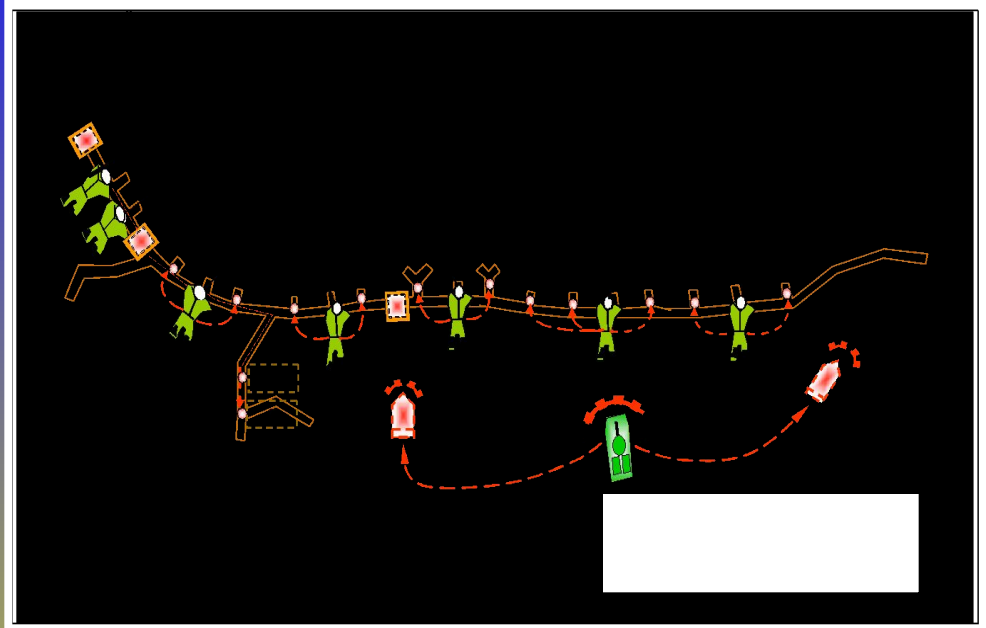
- ведення розвідки на відстані **від 500 до 700 м**;
- знищення живої сили і неброньованих засобів противника на відстанях **від 500 до 300 м**;
- використання найбільш підготовленого і фізично розвиненого солдата в резерві для посилення небезпечних місць (діє по вказівках командира відділення в залежності від умов обстановки).

СКЛАД ТА ЗАВДАННЯ БОЙОВИХ ГРУП В ОБОРОНІ (варіант)

ДРУГА БОЙОВА ГРУПА СКЛАД:

Командир відділення;
Снайпер;
Гранатометник;
Стріл.пом.гранатометника.

ЗАВДАННЯ ГРУПИ

- ведення розвідки на відстані від **500 до 700 м**;
- знищення живої сили противника і броньованих засобів противника на відстанях від **300 до 500м**;
- охорона командира відділення.

СКЛАД ТА ЗАВДАННЯ БОЙОВИХ ГРУП В ОБОРОНІ (варіант)

ТРЕТЯ БОЙОВА ГРУПА **СКЛАД:**

- Навідник- оператор
(навідник КПВТ);
- Механік-водій (водій);

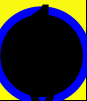
ЗАВДАННЯ ГРУПИ

- ведення розвідки з використанням оптичних прицілів бойової техніки на відстанях **до 2000 м**;
- знищення живої сили противника на відстанях **до 2000 м**;
- знищення броньованих цілей супротивника на відстані **до 1500 м**.

ДРУГЕ НАВЧАЛЬНЕ ПИТАННЯ

***2.Способи організації спостереження
за полем бою.***

СПОСТЕРЕЖЕННЯ

*Вивівши відділення на визначену для оборони позицію або з боєм захопивши її, командир відділення організовує **СПОСТЕРЕЖЕННЯ** і ставить завдання кулеметникам і гранатометнику, яке полягає у відбитті атаки противника у разі його раптового нападу.*

ЗРАЗОК РОЗПОРЯДЖЕННЯ КОМАНДИРА ВІДДІЛЕННЯ:
*"Автоматник Власенко – **СПОСТЕРІГАЧ**. Зайняти місце біля куща і вести спостереження в смузі: праворуч..., ліворуч... Про все помічене доповідати негайно.*

***Спостереження** є одним із найбільш розповсюджених способів ведення розвідки противника і місцевості. Розвідка спостереженням ведеться у всіх видах бою для розвідки наземного і повітряного противника, його вогневих засобів, інженерних загороджень, КП і інших об'єктів; крім цього для впізнавання своїх військ подачі сигналів впізнавання і оповіщення.*

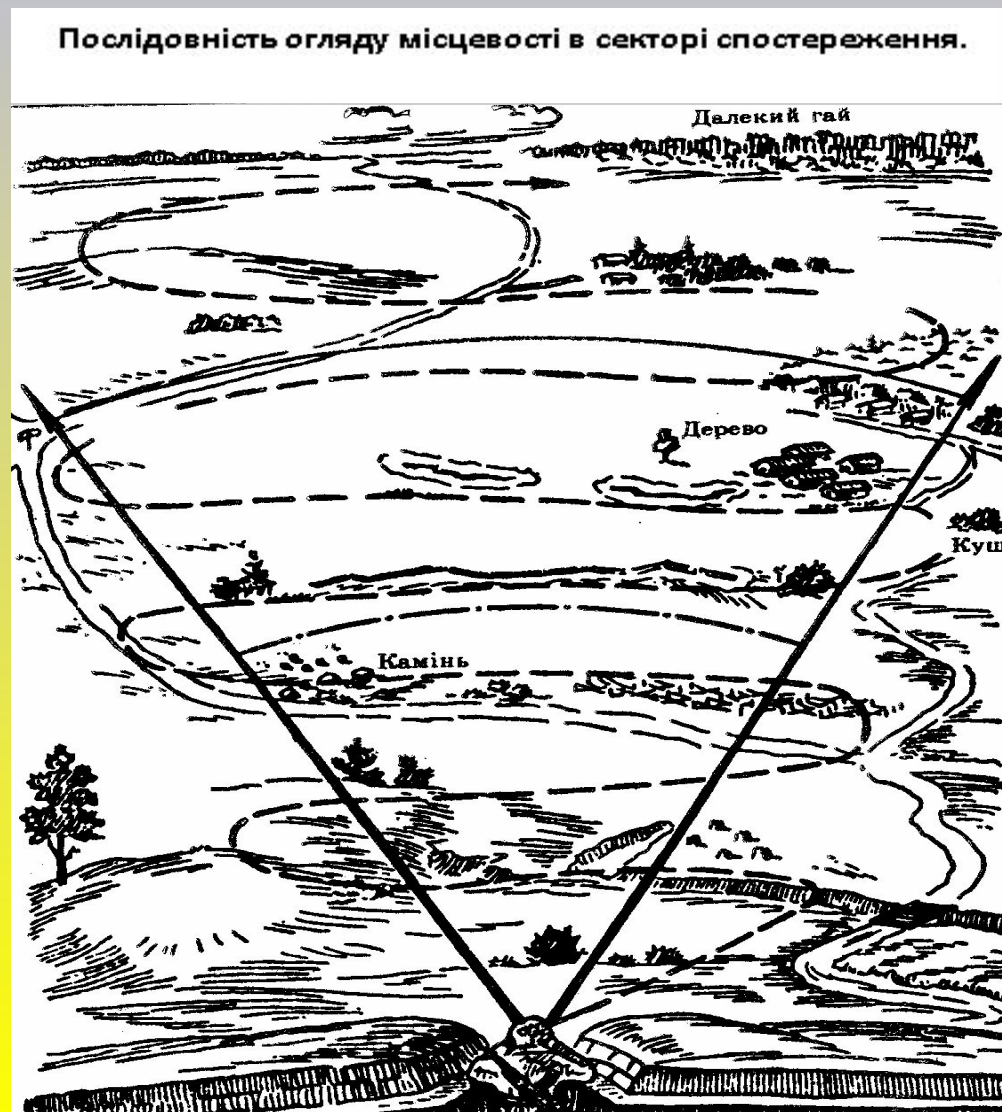
Спостерігач зобов'язаний:

- **Вміти** вибирати, облаштовувати і маскувати місце для спостереження, орієнтуватися на місцевості в будь-яку пору року і час доби; визначати відстані до цілей (об'єктів), користуватися приладами спостереження і засобами зв'язку.
- **Знати** розпізнавальні признаки основних видів озброєння бойової та іншої техніки противника, аналізувати відомості, вести запис в журналі спостереження і чітко доповідати про результати спостереження командиру (старшому спостережного посту).

Спостерігачу вказується **смуга спостереження** або **об'єкт**.

При постановці задачі спостерігачу вказується:

- орієнтири і кодовані(умовні) найменування місцевих предметів;
- відомості про противника і про свої підрозділи;
- місце для спостереження;
- сектор(смуга), район(об'єкт) спостереження, за чим спостерігати і на що звертати особливу увагу;
- напрямок ймовірного підльоту літаків (вертольотів) противника;
- порядок доповіді результатів спостереження;
- сигнали оповіщення.

Приклад постановки завдання спостерігачу:

1. **Орієнтири:** перший - перехрестя доріг - **800**; другий - окреме дерево **900**; третій - стовп з підпіркою **1000**; четвертий - кут дому **400**
2. **передній край оборони противника проходить:** по узліссю лісу темний, берегу озера Круглого, кущі. Підрозділи нашої роти перейшли до оборони на рубежі зелений гай, міст.
3. **місце спостереження** – тут (окоп з траншеєю).
4. **спостерігати в секторі** перехрестя доріг (**Ор - 1**), окреме дерево (**Ор - 2**), **Ор – 3**. Встановити місця розташування танків, **ПТКР**, окопів і інженерних загороджень. Особливу увагу звернути на пересування живої сили і техніки противника.
5. **Можливі напрямки дій** вертольотів противника **Ор** (окр дім).
6. **Про зміну обстановки доповідати мені негайно голосом.**
7. **Сигнальний патрон червоного кольору.**

Відстані до цілей визначаються різними способами:

- на око (окомірно)
- за допомогою оптичних приладів(біноклів, стереотруб, бусолі, прицілів,(далекомірів)
- за допомогою формули тисячної(по кутовій сітці бінокля або підручними засобами)

$$ДУ=В*1000$$

$$Д= \frac{В*1000}{У}$$

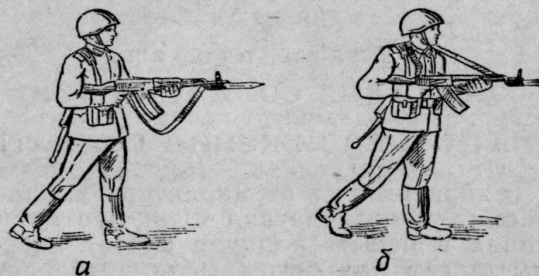
Д - дальність до цілі, 1000 - постійна величина, У - кут під яким видно ціль в тисячних, В – висота цілі.

Зміна спостерігачів проводиться в установлений час командиром(черговим офіцером, старшим спостерігачем). При зміні спостерігачів також ставиться завдання. Показується на місцевості сектор спостереження, вказується орієнтири, на що звернути особливу увагу, а також всі виявлені цілі, місце знаходження і характер дій противника. Передаються прилади спостереження і документи, після чого обидва спостерігачі доповідають командиру (старшому спостерігачу) і розписуються в журналі.

ДРУГЕ НАВЧАЛЬНЕ ПИТАННЯ

Знищення розвідки та малих груп противника.
Дії солдата в обороні під час вогневої
підготовки атаки противника, при відбитті
атаки, зміні вогневої позиції.

Пересування на полі бою в наступі - це не більше ніж продиктовані здоровим глуздом прийоми пересування від укриття до укриття під вогнем противника.

Переміщення в повний зріст

Переповзання по пластунськи

Переповзання четвереньках

Переповзання на боку

Рух повзком

Рух по - пластунськи

Рух павуком

РУХ ПО - ПЛАСТУНСЬКИ.

Рух по - пластунськи

Використовують, коли кулі летять на висоті коліна над поверхнею.

Ця техніка вимагає щоб боєць лежав на животі і пересувався вперед використовуючи руки і ноги. Очевидно найбрудніша техніка, адже все тіло перебуває в контакті з ґрунтом.

Бійці не повинні піднімати голову, щоб оглянути місцевість і не повинні піднімати кінцівки щоб відштовхуватися.

Якщо йде дощ – будьте готові вигрібати бруд з очей.

РУХ ПОВЗКОМ

Рух повзком

Використовують, коли кулі противника летять на рівні талії.

Так само як попередня, ця техніка вимагає від бійця лежати на животі і руха-тися вперед за допомогою рук і ніг. Однак в цьому випадку боєць може підняти голову для спостереження за полем бою.

РУХ ПАВУКОМ

Рух павуком

Цей підхід використовують, коли кулі противника летять на рівні грудей.

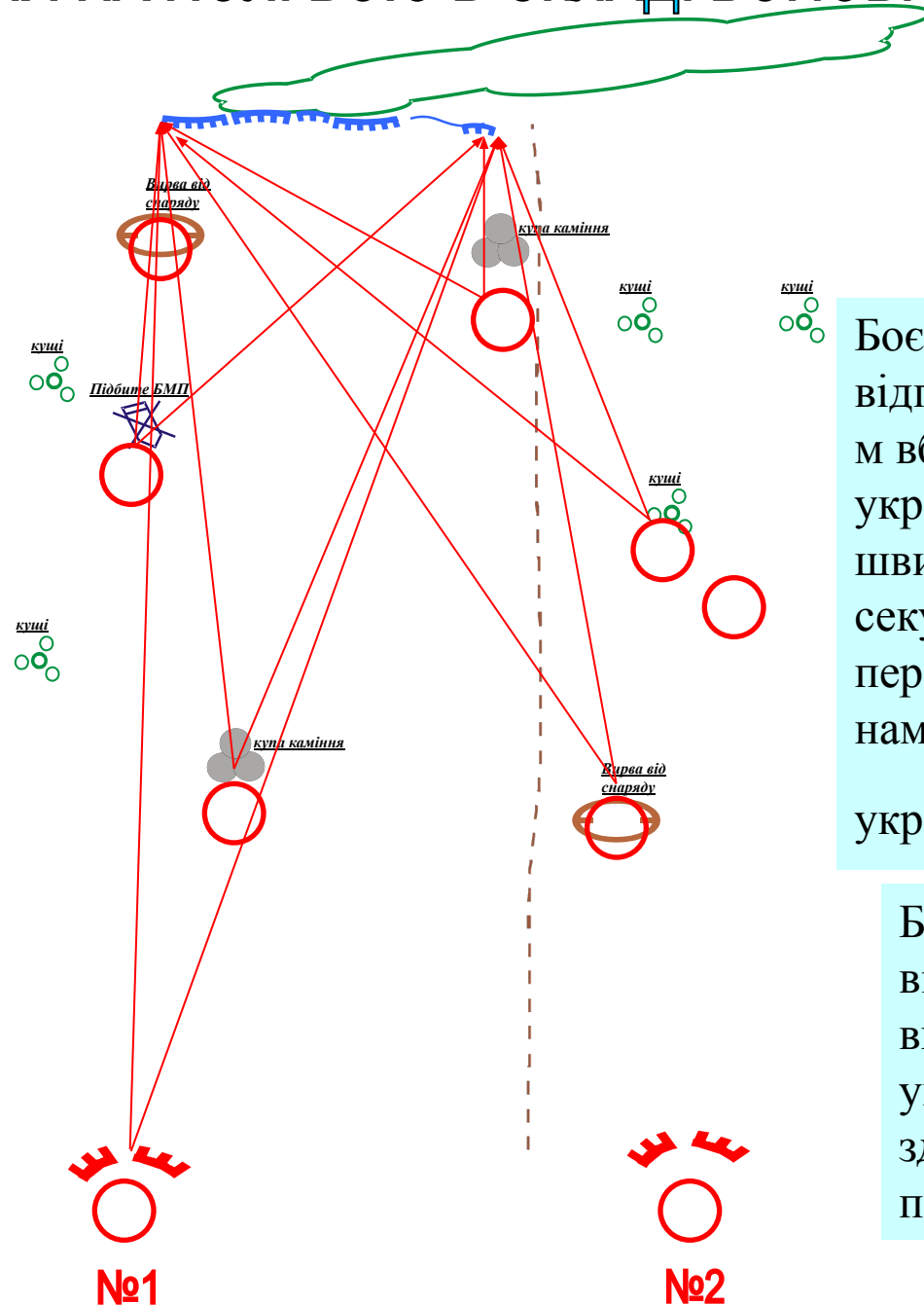
РУХ в атаку РИВКОМ

Використовують коли вогонь противника дуже слабкий і епізодичний. Ривок можна використати, коли ви точно знаєте, що по вас не ціляться.

- *Виберіть місце, куди біжете – найближче укриття*
- *Біжіть щодуху •*
- *Біжіть стільки, скільки часу займає сказати «Встав–Бачать мене– Упав»*
- *По досягненні укриття прокотіться вліво чи вправо щоб збити ворога з позицій. Якщо замикаєтесь на місці – противник*

ПЕРЕСУВАННЯ НА ПОЛІ БОЮ В СКЛАДІ БОЙОВИХ ДВІЙОК

Боєць №1
відриває вогонь
по противнику і
голосом подає
команду
“ПРИКРИВАЮ”
бійцю №1

Боєць №1
відповзає на 2-3
м вбік від
укриття і
швидко, за 3-4
секунди
перебігає до
наміченого
укриття.

Боєць №2
візуально
вибирає
укриття для
здійснення
перебіжки

СОЛДАТА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЗА ДОСВІДОМ АТО

Кожна бойова група повинна мати кішку, шнур (2-3 на відділення) і вміти їх використовувати для розмінування мін на розтяжках, а також тих, що встановлені на ґрунті без заглиблення і маскуванню; усі військовослужбовці повинні вміти використовувати багнет для пророблення проходів у дровових загородженнях противника, виведення із ладу ліній зв'язку та під час рукопашного бою. виконання бойового завдання, командир відділення здійснює управління бойовими групами як з допомогою статутних сигналів управління (Додаток 1 до Стройового статуту; Додатки №№ 1,2 до Бойового статуту Сухопутних військ, частина III), так і з використанням додаткових сигналів управління (Додаток2), переміщуючись з однією із бойових груп, або у проміжках між ними. Зв'язок із командиром взводу здійснюється по радіо.

СОЛДАТА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЗА ДОСВІДОМ АТС

- 1. Однією з основних умов успішного виконання бойового завдання є уміла оцінка обстановки.** Командири повинні на слух, по щільності вогню противника, визначати його чисельність, вид і кількість озброєння.
- 2. Кожного військовослужбовця необхідно навчити самостійно вибирати цілі і уражати їх (гранатометник - техніку, укріплення, скупчення живої сили, снайпер - командирів, водіїв, зв'язківців і так далі).**
- 3. Кожен командир повинен давати своїм підлеглим цілевказівки на ураження найбільш важливих цілей.** Для цього в бойовій обстановці, у нього мають бути 1-2 магазини, які споряджені тільки патронами з трасуючою кулею. Для цілевказівки досить приєднати такий магазин і вести вогонь у бік цілі 2-3 поодинокими пострілами, тоді підлеглі, побачивши трасу від першої кулі, по другому і третьому пострілу уточнюють розташування цілі і зосереджують по ній вогонь.
- 4. Особовий склад підрозділу бажано ділити не на «двійки», а на «бойові трійки», до розрахунків кулеметів, РПГ, АГС, додавати ще по одному солдату. Утрюх легше взаємодіяти, якщо один поранений, удвох його легше витягнути з під вогню, якщо у когось сталася затримка під час стрільби (при несправності або при перезарядженні) двом його легше прикрити (у такому разі подається сигнал "ПРИКРИЙ" на який той хто прикриває повинен відповісти "ТРИМАЮ").**

ТРЕТЄ НАВЧАЛЬНЕ ПИТАННЯ

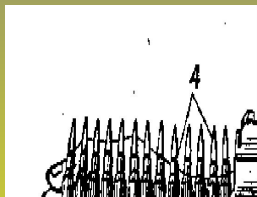
Зайняття вихідного положення для наступу.
Підготовка до наступу. Перехід в атаку,
способи пересування на полі бою. Знищення
противника в ході наступу.

**поповнення боєприпасів, доставка
їх під вогнем противника в
розташування відділення**

носимий боєкомплект боєприпасів :

- АК 74 становить 450 набоїв з них 120 шт. споряджені в 4 магазинах і знаходяться в підсумку;
- 1 граната Ф1; 1 граната РГД 5 або РГН (О) при наявності підствольного гранатомета ГП 25 - 10 гранат

заряджання зброї, спорядження гранат

Для спорядження магазина набоями із обойми необхідно: взяти магазин у ліву руку, правою рукою приєднати до нього перехідник так, щоб його загини ввійшли у відповідні пази на горловині магазину (мал. 63); тримаючи магазин у лівій руці, правою рукою вставити обойму з набоями в перехідник, при цьому набої повинні бути направленими кулями вгору; натискаючи вказівним пальцем правої руки на корпус гільзи (біля дна) верхнього набою і, пропускаючи обойму між середнім і вказівним пальцями, втопити набої в магазин: вийняти із перехідника пусту обойму, вставити нову обойму з набоями і до спорядити магазин; зняти з магазину перехідник. Застосування обойми прискорює спорядження магазину набоями.

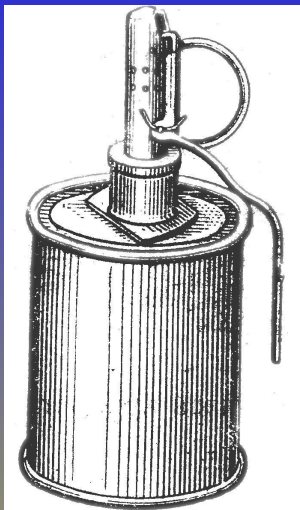
Ручні осколкові гранати

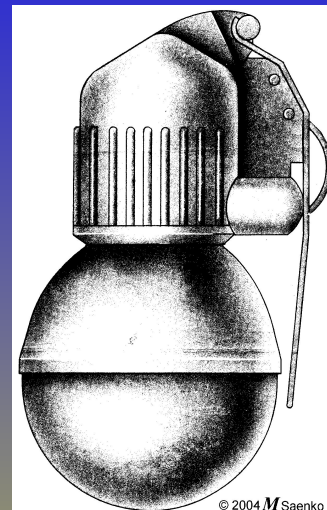
РГД-5

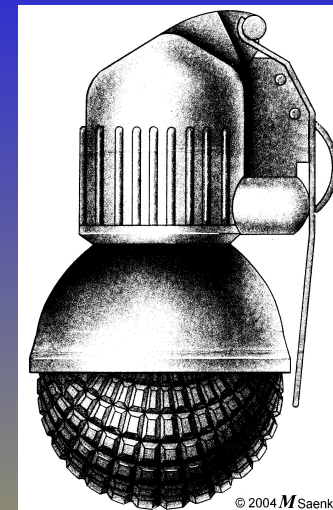
Ф1

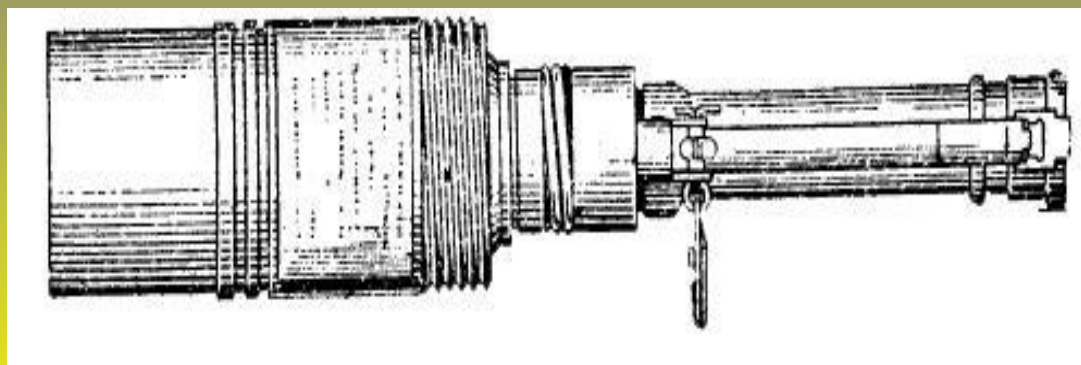
РГ-42

РГН

РГО

РКГ -3

подолаття МВЗ і різних перешкод

Подолання річок проводиться:

- вбрід

- вплавь

- на техніці

- на човнах

- на плотах

Подолання стінки (забору) :

- зацепом

-з упором на

- силою

групи

-з упором на бедро товариша

-з упором на плече товариша

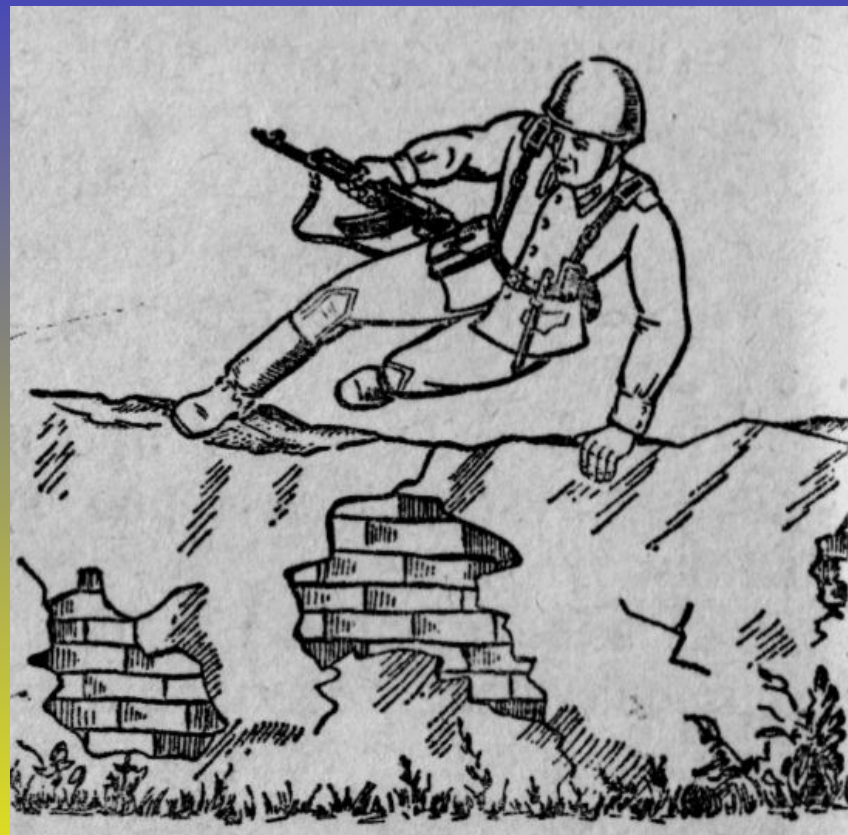
- надання
допомоги
товаришу

подолання МВЗ і різних перешкод

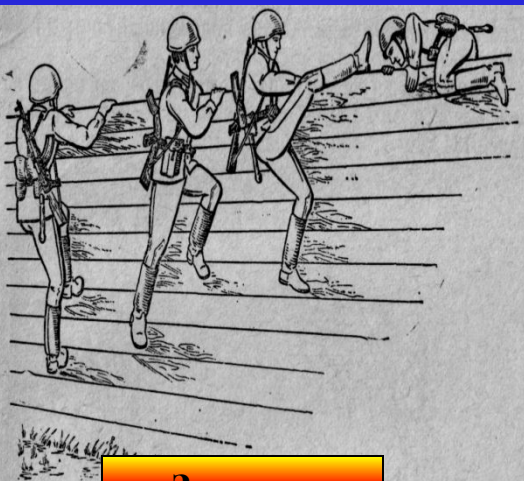
наступом на перешкоду

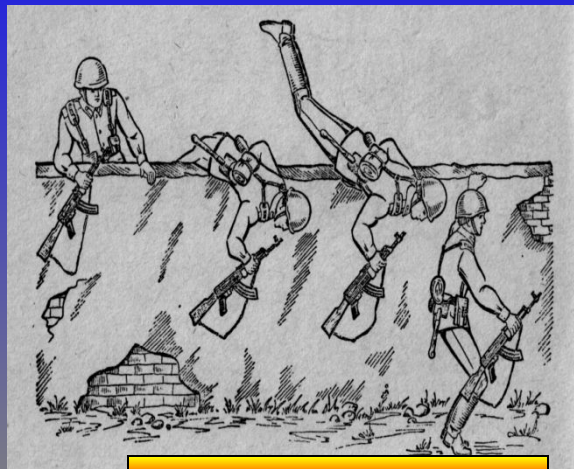
з упором на руку і ногу

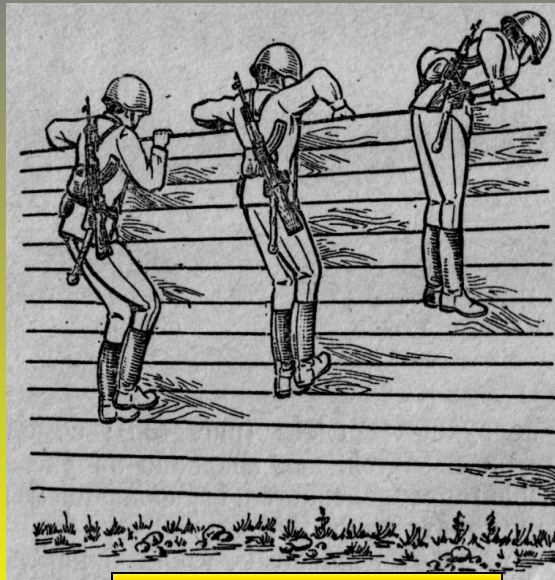
подолаття МВЗ і різних перешкод

Зацепом

З упором на груди

Перелазання силою

Надання допомоги
товаришу